

KH/mk

21.9.2016

EDUNV:32/2016

kirjaamo@minedu.fi
kirjastolaki@minedu.fi

Lausunto opetus- ja kulttuuriministeriölle laeiksi yleisistä kirjastoista ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Varsinais-Suomen liiton maakuntahallitus on kokouksessaan 19.9.2016 § 132 päättänyt yksimielisesti antaa seuraavan lausunnon:

Varsinais-Suomen liitto katsoo, että alueellisesta näkökulmasta merkittävä on erityisesti esityksen 10 §, jonka mukaan kehittämiskirjasto koko maan kattavana kehittämisen ja koordinoinnin verkkona korvaisi nykyisen maakuntakirjaston. Maakunnan liitto katsoo, että kehittämiskirjastojen lukumäärästä ja toiminta-alueista päätettäessä tulee huomioida alueiden tarpeet. Vapautuvien resurssien tulee vahvistaa uusien kehittämiskirjastojen toimintaa. Myös alueiden kielelliset vaatimukset tulee huomioida uudelleenjärjestelyjä tehtäessä. Varsinais-Suomen liitto huomauttaa, että lainvalmistelun yhteydessä ei ole tehty kielellisten vaikutusten arviointia, joten kielellisistä vaikutuksista ei voida lausua. Lain tulisi kuitenkin turvata kielellisesti tasapuoliset palvelut.

Esityksellä ei arvioida olevan taloudellisia vaikutuksia. Varsinais-Suomen liitto pitää kuitenkin tärkeänä, että lain valmistelussa huolehditaan yleisten kirjastojen rahoituksen vastaavan lain tavoitetta ja yleisille kirjastoille annettuja tehtäviä. Esimerkiksi rahoituksen vähentyessä on kunnissa karsittu yleisten kirjastojen aukioloaikoja, mikä on väistämättä vaikuttanut palveluun ja palvelun käytettävyyteen eri väestöryhmissä. Kirjastopalvelujen tasaisen saatavuuden kannalta on tärkeää, että kirjastoautopalvelusta pidetään kiinni lakia uudistettaessa.

Tasapuolisen kohtelun kannalta on hyvä, että maksuttomuutta koskevaa säännöstä selvennettäisiin. Osa kunnista on tähän asti perinyt maksun aineiston varaamisesta, mikä on asettanut kirjaston käyttäjät eriarvoiseen asemaan. Varausmaksujen osuutta yleisten kirjastojen tuloista pidetään esityksessä vähäisenä. Yksittäiselle yleiselle kirjastolle varausmaksuista syntynyt tulovaje on kuitenkin kunnan taloudessa kompensoitava jollakin tavalla. Varaukset aiheuttavat myös kustannuksia mm. aineistokuljetusten takia. Varsinais-Suomen liitto pitää hyvänä, että kunta voisi jatkossa periä maksua varatun aineiston noutamatta jättämisestä, mikä osaltaan auttaisi kattamaan syntyviä kustannuksia.

Varsinais-Suomen liitto

Kari Häkämies
maakuntajohtaja

Markku Roto
hallintojohtaja,
maakuntahallituksen sihteeri